

The basis of depreciation policy formation is laid by the state, as it determines its basic principles: order of depreciation assessment, the depreciable amount to be charged, charging off the depreciation over the expenditures, charging off the depreciation over the capital reconstruction, technical re-equipment of production, the use of the means of reserve for depreciation. The choice an enterprise depreciation policy is made on the basis of the National Accounting Regulations (Standards) No.7.

In the article there are determined the peculiarities and disadvantages in setting the term of useful life of non-current assets. In order to do this, it is feasible to estimate, how the sum of the accrued depreciation may influence the financial indicators of an enterprise. Setting the terms of useful life of depreciation independently by an enterprise has a number of disadvantages. First, there occur serious divergences in the terms of useful life for analogical objects at different enterprises which are used in identical production conditions. Second, in most cases the term of useful life does not coincide with the term of exploitation of the non-current assets which is prescribed in technical documentation because of the influence of different factors, especially moral ones. Third, if an enterprise chooses the term of the non-current assets use independently it also determines the depreciable amount to be charged and it is reflected at the financial result of an enterprise.

The article analyses depreciation accounting which includes such methods as: straight-lined depreciation, reducing balance basis, double declining balance method, sum-of-years depreciation method, unit-of-production depreciation. Except for the accounting methods mentioned above, an enterprise may also charge depreciation using a tax method. There are determined the peculiarities of the use of these methods while choosing between accounting depreciation and tax depreciation. There is studied, which methods of depreciation Ukrainian enterprises prefer.

The choice of a depreciation method is determined by the current requirement of an enterprise in investment resources, by readiness of an enterprise to introduce investment projects which may renew non-current assets. While choosing depreciation policy, it is important to consider also the inflation rate.

Key words: depreciation, amortization policy, tax accounting depreciation, accounting depreciation, amortization methods, useful lives.

УДК 37.014.005

М. В. Набок

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВПРОВАДЖЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ НА ДЕРЖАВНОМУ ТА МІСЦЕВОМУ РІВНЯХ: СУБ'ЄКТИ, ПІДХОДИ, ПРАКТИКА

У статті аналізується чинне оцінювання результатів впровадження державної освітньої політики України. Констатується те, що оцінювання результатів впровадження державної освітньої політики на місцевому рівні здійснюється переважно регіональними органами управління освітою згідно усталених форм такого оцінювання і яке виконує регулюючу функцію в механізмі державного управління освітою. В роботі автор акцентує на тому, що оцінювання результатів впровадження державної освітньої політики органами управління освітою різного рівня не надає можливості отримання об'єктивної оцінки. В якості ключового доказу використовується відсутність затверджених чітких критеріїв оцінювання і технології їх застосування в дослідженнях результативності освітньої політики. Особливу увагу приділено оцінкам національних експертів, науковців, фахівців міжнародних, державних та недержавних установ, фондів. На закінчення автор стверджує те, що впровадження нових критеріїв і показників оцінки

результатів державної освітньої політики, сумісних з прийнятими в міжнародних порівняльних дослідженнях освіти, пов'язано насамперед зі зміною сутності методів державного управління освітою.

Ключові слова: державна освітня політика, оцінювання, суб'єкти, підходи, практика.

Постановка проблеми. У сучасній українській освітній політиці метод оцінювання використовується досить рідко, тоді як в європейських країнах він є основою для перевірок ефективності реалізації державних програм і недержавних проєктів. Сутність проблеми полягає в тому, що досі не існує чітких критеріїв оцінювання і технології їх застосування в дослідженнях результативності освітньої політики. Зрозуміло, що це не сприяє підвищенню її ефективності. Більш того, складність реформування системи освіти та наявність зумовлених його здійсненням гострих проблем, відсутність чітких інструментів публічної політики створюють підстави для необ'єктивних, заангажованих оцінок результатів впровадження освітньої політики держави. Взагалі сутність оцінювання політики полягає в систематичній оцінці якості та ефективності результатів політики для вивчення її впливу на суспільство і вироблення рішень [12]. Очевидна складність визначення поняття «оцінювання» зумовлена його зв'язком з теоретичною наукою і практикою. Адже оцінювання може розглядатися як метод вивчення реальності, що використовується в різних науках, і як метод підвищення ефективності державного управління шляхом надання своєчасної та якісної інформації. Водночас зауважимо, що згідно ст.4 Закону України «Про освіту» здійснення державної освітньої політики покладено на органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, тому оцінювання її результатів може і повинно бути підставою для прийняття стратегій, програм, планів розвитку місцевих освітніх систем, які нерідко є найголовнішим складником соціально-економічної системи всього адміністративного району чи міста [1]. Тому підвищення ефективності управління місцевою освітньою системою підвищує ефективність державного управління соціально-економічним розвитком відповідної адміністративно-територіальної одиниці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У роботі нами було використано комплекс теоретичних методів: аналіз нормативно-правових актів у сфері освіти та наукової літератури з проблеми дослідження; вивчення та узагальнення даних різних недержавних установ, статистики у сфері освіти, порівняння і зіставлення отриманих даних. Для оцінювання результатів впровадження державної освітньої політики України були застосовані наступні критерії: ефективність, адекватність, справедливість, прийнятність. Аналізуючи основні результати впровадження освітньої політики в Україні періоду незалежності, можемо стверджувати, що держава не стоїть осторонь від загальносвітових тенденцій, а, навпаки, формує свою освітню політику з урахуванням впливу багатьох внутрішніх і зовнішніх факторів. При цьому відзначимо, що, за твердженням провідних вітчизняних вчених України у сфері освіти В. Кременя, В. Андрущенко найбільш істотно впливає на освіту глобалізація, як стабільна тенденція світової цивілізації і основна закономірність її сучасного розвитку [5; 9]. Це дозволяє, враховуючи тенденції та перспективи розвитку освіти, потреби суспільства, держави в освіті та освічених громадянах розробляти реалістичну освітню політику, яка ґрунтується на вітчизняному досвіді з урахуванням досягнень в освітній сфері зарубіжних країн. Крім того, зауважимо, що формування державної політики в галузі освіти України відбувається разом з соціально-економічними змінами, що зумовлює деякі особливості її реалізації. Тому й результати впровадження державної освітньої політики, стан системи освіти залежать від названих обставин, виваженості, правильності, адекватності державних рішень і правильно розставлених акцентів у визначенні стратегічних пріоритетів [9].

Ґрунтовний аналіз державної освітньої політики України кінця другого тисячоліття представлений в дослідженні, виконаному в 2003 році національними експертами в тісній

співпраці з фахівцями Міністерства освіти і науки, інших міністерств і відомств держави, провідними вченими Академії педагогічних наук України, викладачами кафедр педагогіки вищих навчальних закладів, педагогами-практиками, міжнародними експертами та громадськістю. Результатом роботи стали варіанти політики щодо рівного доступу до якісної освіти, управління нею, фінансування, змісту та моніторингу якості. Аналізуючи сучасні підходи до розвитку освіти, автори визначили можливі альтернативи і оцінили перспективи їх впровадження. Проведене дослідження стало першою спробою комплексного підходу до визначення та розробки варіантів вирішення проблем освітньої системи України відповідно до викликів, які висуває людству XXI століття [11].

У виконаному в 2011 році дослідженні Міжнародним центром перспективних досліджень, який фінансується Агентством США з міжнародного розвитку, оцінено вплив організацій громадянського суспільства на проведення освітньої реформи для забезпечення зв'язку освіти і ринку праці. Результати дослідження привертають увагу до недостатньої згуртованості представників громадянського суспільства у його впливі на формування державної політики для забезпечення конкурентоспроможності освіти. Констатовано також відсутність єдиної публічної думки про ціну неререформування системи освіти. Тому невідкладним є налагодження співпраці між усіма зацікавленими сторонами і урядом, які є розробниками освітньої політики на підставі чітких інструментів публічної політики [8].

Результати опитування Фонду якісної політики щодо оцінки освітньої політики уряду у 2011 році свідчать про значну кількість невирішених проблем в освітній системі держави. Вони зумовлені, насамперед, відсутністю в діях уряду цілісного бачення освітньої політики. Констатується наявність волі Президента України до проведення реформ, щоб зробити освітній сектор ресурсом для розвитку держави, однак цього недостатньо для ефективного впровадження освітньої політики [7].

Аналіз проблем, що перешкоджають здійсненню освітніх реформ в Україні, наведено в дослідженні Світового банку, виконаного за підтримки Інституту відкритого суспільства в рамках проекту «Популярна економіка: моніторинг реформ». У місячному звіті в лютому 2013 року констатовано, що протягом двадцяти років незалежності система української освіти практично не реформувалася. Основними недоліками цієї системи залишаються обмежена автономія навчальних закладів, неефективність державного фінансування і корупція. Названі проблеми взаємопов'язані і призводять до погіршення якості освіти та одночасно визначають напрямок дій з реформування системи освіти [10].

Виклад основного матеріалу.

Оцінювання результатів впровадження освітньої політики має ґрунтуватися на певних критеріях. Для цього використовуються переважно критерії, що впливають з офіційного переліку цілей стратегій і програм, які визначаються до початку їх впровадження. При визначенні таких цілей слід враховувати, що вони повинні бути спрямовані не тільки на вирішення проблем освіти, а й відповідати очікуванням учасників політико-освітнього процесу. Тому найчастіше в наукових джерелах зустрічаються такі критерії оцінки результатів впровадження освітньої політики: результативність, ефективність, адекватність, справедливість, доцільність або прийнятність. Зауважимо, що їх застосування відбувається по факту, коли є певний результат освітньої політики у вигляді статистичних даних, тенденцій, порівнянь, оцінок, тобто ретроспективно. Наукові дослідження державної освітньої політики розрізняють три рівня освітньої політики, а саме: обговорення політики (обговорення, цілі, оголошення), діяльність політики (стратегії, програми, плани) та впровадження політики (результати впровадження, коригування, адаптація). Принципи і цілі освітньої політики є найбільш статичними і орієнтують її, згідно ст. 6 Закону України «Про освіту», на досягнення національною системою освіти сучасного світового рівня, відродження її самобутнього національного характеру, збільшення інтелектуального потенціалу країни [1]. Зміна принципів або цілей

освітньої політики в основному є наслідком зміни або серйозного коригування політичного курсу. Дії суспільства і державних органів щодо розвитку системи освіти в досягненні задекларованих цілей повинні змінюватися динамічно, адекватно реагуючи на різні чинники. Тому, оцінюючи освітню політику, важливо не тільки, і навіть не стільки вивчати декларовані цілі, скільки аналізувати реальні дії і порівнювати конкретні результати розвитку освіти з певними цілями. Не менш важливим є і аналіз того, яким чином відбувалося обговорення і прийняття цілей, стратегій, програм та хід їх впровадження. При цьому слід враховувати, що освітня політика не може видавати миттєвий результат. Однак, як і будь-яка діяльність, що має кінцевий продукт, вона може і повинна оцінюватися. Складність оцінювання освітньої політики полягає в тому, що її соціальні наслідки виявляються у віддаленій перспективі [9].

У наукових дослідженнях і вітчизняних і зарубіжних вчених чимало напрацьовано щодо оцінювання ефективності державної політики, у тому числі освітньої. Різні аспекти дослідження оцінювання ефективності державної політики висвітлені в працях вітчизняних вчених, зокрема К.Вайс, С.Семенко, О.Оболєнського, Л.Приходченко та ін. Оцінювання результатів впровадження політики вивчає наслідки певних державно-управлінських дій, тобто того, що сталося після реалізації програми чи політики. Це складне завдання, оскільки нерідко наслідки прямо або побічно пов'язані з багатьма причинами, і діяльність державного управління - лише одна з них. Оцінювання результатів впровадження політики має дати висновок, оцінку, якою ціною була досягнута мета і отримані конкретні результати. Однак щоразу оцінювання результатів відбувається на завершальному етапі певної державно-управлінської діяльності [12]. Всього за час незалежності в системі освіти України реалізовувалися і продовжують реалізовуватися три масштабні реформаторські організаційно-управлінські проекти. Це Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»), затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 3 листопада 1993 №896, Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті, затверджена Указом Президента України від 17 квітня 2002 №347/2002, і Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, схвалена Указом Президента України від 25 червня 2013 №344 / 2013.

Як відзначають автори «Національної доповіді про стан та перспективи розвитку освіти в Україні (До 20-річчя незалежності України)» весь 20-річний період незалежності України проходив під знаком формування, реалізації та розвитку національної державної політики у сфері освіти. Цей процес відбувався нерівномірно, успіхи чергувалися з втратами, швидкі реформи – повільним просуванням вперед, нерідко і відступами. Однак головним підсумком сьогодення є "функціонуюча і самодостатня національна освітня система, яка в основному зберегла кращі досягнення і традиції минулого і водночас накопичила потенціал модернізації в контексті європейської інтеграції, світової глобалізації, національної самоідентифікації" [9, с.8]. Початок істотних змін в освітній системі України покладено реалізацією Національної доктрини розвитку освіти України. Це відбулося, насамперед, тому, що підготовка, прийняття та супроводження втілення основних положень Національної доктрини розвитку освіти України найбільш відповідало технології аналізу політики, оскільки були використані різні методи досліджень з метою діагностики проблем, причин їх виникнення, створення і поширення інформації для прийняття оптимального рішення проблем в освітній сфері. Адже аналіз є тим інструментом, який використовується при формуванні державної політики.

Крім того, до безумовних здобутків періоду дії Доктрини слід віднести видання «Білої книги національної освіти». До її створення були залучені науковці, представники експертного освітнього середовища з різних регіонів країни, педагогічні колективи, члени громадських об'єднань. Це наукове видання, в якому вперше в історії розвитку українського суспільства всебічно проаналізовано та охарактеризовано стан національної освіти, визначені актуальні проблеми сфери освіти і причини їх виникнення, намічені

шляхи подолання труднощів в освітній сфері та її розвитку в контексті глобалізації, європейської інтеграції та національної самоідентифікації [5]. Створення «Білої книги національної освіти» стало першим в Україні офіційним публічним аналітико-оцінним документом, першою спробою представити комплексне консолідоване бачення українським суспільством стратегії розвитку національної системи освіти і важливим інструментом впливу на формування та реалізацію національної освітньої політики.

Реальна практика оцінювання результатів впровадження державної освітньої політики на місцевому рівні свідчить про те, що управління освіти і науки обласних державних адміністрацій, управління, відділи освіти районних державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування використовують усталені форми такого оцінювання, критерії та показники якого переважно орієнтовані на статистичні дані Міністерства освіти і науки України. Однак, як відзначають фахівці Центру тестових технологій, існуючий порядок збору та узагальнення статистичних даних не гарантує отримання об'єктивної, оперативної, достовірної порівняльної інформації, оскільки офіційним оцінюванням стану освіти в Україні займаються виключно органи управління освітою, які можуть спотворювати такі дані або неправильно їх інтерпретувати. З цього процесу виключені представники громадянського суспільства, замовники і споживачі освітніх послуг. Чинне українське законодавство не передбачає можливості створення і функціонування незалежних агентств з оцінювання ефективності та якості освіти, проведення сертифікованих освітніх аудитів, діяльності інституту незалежних освітніх експертів і т.д. Тому українська освітня статистична інформація не дозволяє політикам і управлінням об'єктивно оцінити результати освітньої політики [4]. В інших зацікавлених учасників відсутня сама можливість порівняти результати роботи одних навчальних закладів з іншими, визначати певні тенденції і проблеми, а споживачам освітніх послуг вибрати оптимальний варіант отримання освіти. Крім того, статистичні дані Міністерства освіти і науки України істотно віддалені від законодавчо визначених цілей освіти і лише частково забезпечують описовий аналіз системи та створюють певну інформаційну базу для здійснення причинно-наслідкового аналізу. Враховуючи те, що в державі не розроблена і не впроваджена національна система критеріїв, показників або освітніх індикаторів, стверджувати про певний рівень ефективності впровадження державної освітньої політики необгрунтовано. У той же час, зауважимо, що введення в дію наказу МОН України від 22.11.2011 р «Про затвердження Критеріїв системи рейтингового оцінювання діяльності загальноосвітніх навчальних закладів» вирішило існуючі організаційно-правові суперечності в оцінці ефективності діяльності загальноосвітніх навчальних закладів і забезпечило адекватну реакцію на необхідність об'єктивного вимірювання та оцінки якості шкільної освіти. Цей наказ зобов'язав відповідні департаменти продовжити експеримент з розробки та впровадження автоматизованої інформаційної системи моніторингу діяльності загальноосвітніх навчальних закладів України «Рейтинг» на базі даних Єдиної державної електронної бази з питань освіти і щорічно, починаючи з 2013 року, здійснювати моніторинг ефективності діяльності загальноосвітніх навчальних закладів за попередній календарний рік відповідно до затверджених критеріїв. Крім того, щорічно до 15 лютого, починаючи з 2014 року, має здійснюватися внесення інформації загальноосвітніми навчальними закладами в Єдиної державної електронної бази з питань освіти для подальшої обробки в автоматизованій інформаційній системі моніторингу діяльності загальноосвітніх навчальних закладів України «Рейтинг» [3]. Таким чином, вперше в історії освіти України періоду незалежності вводиться моніторинг ефективності діяльності загальноосвітніх навчальних закладів, що, безумовно, є прогресивним кроком для впровадження та оцінки результатів державної освітньої політики.

Спираючись на дані доповіді «Погляд на освіту 2011: індикатори ОЕСР», голова Комітету з питань науки і освіти Верховної Ради України Л.Гриневич стверджує, що

вітчизняна освітня статистика не розкриває всі аспекти функціонування системи освіти і не надає можливості повноцінного аналізу її стану. Тому доцільно було б вивчити досвід використання освітніх індикаторів в міжнародних порівняннях ефективності освітніх систем і скористатися його позитивними аспектами для розвитку освітньої статистики в Україні. Оскільки міжнародна освітня статистика збирає й обробляє велику кількість показників від дошкільної освіти до зв'язку освіти з ринком праці, доходами населення і т.д., це дозволяє розглядати національну освіту в міжнародному контексті й усвідомлено формувати освітню політику. Тому необхідно розробити національну систему освітніх індикаторів, яка буде сумісна з визнаними міжнародними системами. Тоді використання порівнюваних статистичних даних про освіту України дасть можливість розглядати українську освіту на фоні міжнародних освітніх тенденцій, усвідомлено формувати державну освітню політику і об'єктивно оцінювати результати її впровадження [6].

Незважаючи на створення певних організаційно-правових умов для розробки та впровадження оцінювання державної політики в Україні, поки немає достатнього внутрішнього запиту з боку політиків, парламенту та громадськості на результати оцінювання. Коли ж йдеться про оцінювання результатів впровадження освітньої політики на місцевому рівні, то слід враховувати ще й ряд чинників, які зумовлені особливостями соціально-культурного середовища конкретної території. До таких віднесемо наявність у багатьох містах і районах держави осередків різних політичних партій, релігійних конфесій, галузевих профспілок, професійних асоціацій, інших громадських організацій, які можуть впливати на реалізацію освітньої політики. Лише деякі з них епізодично здійснюють певну діяльність у напрямі вдосконалення функціонування місцевої освіти, але більшість з них пасивні. Тому оцінювання освітньої політики необхідно здійснювати ще й для того, щоб систематичне оцінювання процесу формування та результатів політики, особливостей її прийняття та впровадження, порівняння отриманих результатів з певними цілями активізували вплив громадських організацій, споживачів освітніх послуг, органів державного управління на вдосконалення процесу формування та реалізації освітньої політики через дискусію і діалог про переваги, можливості різних підходів до застосування оцінювання державної політики як інструмента ефективного управління.

Суб'єктом оцінювання ефективності управління освітніми системами міст і районів щодо впровадження державної освітньої політики в кожному регіоні регіональне управління освіти і науки відповідно до Типового положення про управління освіти обласної, Київської та Севастопольської міської державної адміністрації, яке відповідно п.3 положення здійснює контроль за додержанням законодавства про освіту [2]. Підставами для такого оцінювання є аналіз стану освіти в місті чи районі, прогноз розвитку ситуації в освіті, рівень виконання повноважень відділами та управліннями освіти районних державних адміністрацій та місцевих рад щодо дотримання законодавства у сфері освіти та охорони дитинства, реалізації державних, регіональних та місцевих програм, контролю за виконанням Указів Президента України, реалізації завдань державної освітньої політики. В останні роки окремими обласними управліннями освіти і науки спостерігаються спроби ввести регіональні показники і критерії оцінки ефективності реалізації державної освітньої політики в діяльності підпорядкованих районних та міських відділів освіти. В Україні наразі склалася така ситуація, що роль регіональних управлінь освіти і науки все більше зміщується в бік розробки та координації освітньої політики на відповідних територіях з урахуванням загальнодержавних цілей і залученням інших органів державної влади та місцевого самоврядування. При цьому саме регіональні органи управління освітою можуть найбільш повно оцінити результативність впровадження державної освітньої політики в освітніх системах міст і районів кожного регіону і порівняти її за деякими показниками з аналогічною в інших регіонах.

Суб'єктами оцінювання результатів впровадження державної освітньої політики на місцевому рівні могли б бути засоби масової інформації, органи громадського

самоврядування в освіті, громадські організації, освітні профспілки. Однак вони законодавчо відсторонені від цього процесу, оскільки їх повноваження визначаються незацікавленим в їх участі центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері освіти. Більше того, залежність засобів масової інформації, органів громадського самоврядування в освіті, громадських організацій, освітніх профспілок від місцевих органів влади майже виключає критичні оцінки їх дій. При цьому зауважимо, що оцінювання, здійснюване регіональним управлінням освіти і науки, як вищим органом державного управління освітньою сферою регіону, є по суті внутрішньосистемним. Чинна практика оцінювання результатів впровадження державної освітньої політики в містах і районах України свідчить про те, що позасистемного оцінювання практично немає, як і немає оцінювання із залученням незалежних експертів, консультантів, громадян, засобів масової інформації, споживачів управлінських та освітніх послуг, аналітичних центрів.

Найчастіше в практиці оцінювання використовується метод фронтального вивчення або інспектування, якому передують самооцінка певного напрямку діяльності. Оцінювання, яке здійснюється за допомогою соціально-психологічних методів, з використанням наукових положень психології і соціальної психології, на місцевому рівні майже відсутня. Адже для такого оцінювання характерне застосування методів спостереження, анкетування, опитування, інтерв'ю, тестування, експертних оцінок. Проведення його вимагає професійної підготовки виконавців, яких на місцевому рівні просто немає. Для багатьох місцевих органів управління освітою оцінювання результатів впровадження державної освітньої політики та здійснення управління на основі такого оцінювання є якісно новою інституційною формою управління, яка породжує певні труднощі. І як будь-який інноваційний процес вона супроводжується ризиками і визначається багатьма передумовами психологічного, культурного, організаційного, фінансового, економічного і соціального характеру. Як свідчить практика, вплив зазначених факторів неоднорідний для різних міст і регіонів. Сприйнятливість районів і міст до інновацій залежить від особистих і психологічних характеристик районних та міських еліт, структури управління, що склалася в районі чи місті, соціального, політичного та економічного типу взаємодії впливових суб'єктів розвитку та ін. Одночасно скрізь є розуміння необхідності розвитку територіальних освітніх систем, для чого потрібне оцінювання їх реального стану, на основі якого визначаються пріоритети, стратегії та концентруються зусилля і мобілізуються місцеві ресурси для вирішення проблем розвитку освіти.

Висновок.

Таким чином, оцінювання результатів впровадження державної освітньої політики на місцевому рівні здійснюється переважно регіональними органами управління освітою згідно усталених форм такого оцінювання і по суті виконує регулюючу функцію в механізмі державного управління освітою. Впровадження нових критеріїв і показників оцінки результатів впровадження державної освітньої політики, сумісних з прийнятими в міжнародних порівняльних дослідженнях освіти, потребує, насамперед, зміни сутності методів державного управління освітою. Успішне вирішення цього завдання залежить від спільної діяльності об'єктів і суб'єктів управління освітою. Налагодити їх гнучку і плідну взаємодію та отримати позитивний результат – важливе завдання для успішного досягнення цілей державної освітньої політики.

Список використаної літератури

1. Закон України «Про освіту». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1060-12> (дата звернення 20.11.2013).
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 22.08.2000 р № 1326 «Про затвердження Типового положення про Головне управління освіти і науки Київської міської державної адміністрації, управління освіти і науки обласної, Севастопольської

міської державної адміністрації». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1326-2000-п> (дата звернення 20.11.2013).

3. Наказ МОН України від 22.11.2011 р. «Про затвердження Критеріїв системи рейтингового оцінювання діяльності загальноосвітніх навчальних закладів». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1436-11> (дата звернення 20.11.2013).

4. Аналітична доповідь про стан моніторингу якості освіти в Україні / МБО «Центр тестових технологій і моніторингу якості освіти»; [І. І. Бабій, Л. М. Гриневич, І. Л. Лікарчук та ін.]; під заг. ред. І. Л. Лікарчука. - К.: МБО «Центр тестових технологій і моніторингу якості освіти»; Х.: Факт, 2011. – 96с.

5. Біла книга національної освіти України /Т.Ф. Алексєєнко, В.М. Аніщенко, Г.А. Бал [и др.]; під заг. ред. акад. В.Г. Кременя; НАПН України. – М.: Інформ. системи, 2010. - 342 с.

6. Гриневич Л.М. Освітні індикатори міжнародного оцінювання (на прикладі доповіді «Погляд на освіту 2011: індикатори ОЕСР») // Теорія і методика управління освітою, № 7. - 2011. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/ttmuo/2011_7/3.pdf (дата звернення 20.11.2013).

7. Експертне опитування Фонду якісної політики за 2011 рік. Оцінка освітньої політики уряду за останній рік. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.fundgp.com/ua/projects/experts_weekly_poll/141/ (дата звернення 23.01.2014).

8. Міжнародний центр перспективних досліджень. Освітня реформа: зв'язок освіти і ринку праці. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.icps.com.ua/news/6517.html> (дата звернення 23.08.2012).

9. Національна доповідь про стан та перспективи розвитку освіти в Україні / Нац. акад. пед. наук України: [авт. В. П. Андрущенко, І. Д. Бех, М. І. Бурда та ін.]; під заг. ред. В.Г. Кременя. - М.: Пед. думка, 2011. - 303 с. (До 20-річчя незалежності України).

10. Реформа освіти в Україні. [Електронний ресурс]: Місячний звіт №8 від 17 лютого 2013 Проект «Популярна економіка: моніторинг реформ». URL: http://www.eba.com.ua/static/members.../Case_Study_17_02_2013_UKR.pdf (дата звернення: 25.11.2013).

11. Стратегія реформування освіти в Україні: Рекомендації з освітньої політики. – М.: "К.І.С.", 2003. – 296 с.

12. Система розробки і здійснення публічних політик в Україні / За ред. Дем'янчука А. – М.: Видавництво "Факт", 2004. – 220 с.

Стаття надійшла до редакції 12.05.2015р.

M. Nabok

EVALUATION OF RESULTS OF INTRODUCTION OF EDUCATIONAL POLITICS IN UKRAINE AT THE NATIONAL AND LOCAL LEVELS: SUBJECTS, APPROACHES, PRACTICE

The aim of this article is making analysis of current evaluation of results of introduction of educational politics in Ukraine. It is declared in this article that evaluation of results of introduction of state educational politics at the local level is carried out mainly by the regional education management organs concordantly withstand forms of such kinds of evaluation, and in fact, it performs the regulative function in the mechanism of state education administration. In this article the author accents that evaluation of results of introduction of the state educational politics by education management organs of different levels doesn't give any opportunity in obtaining the objective evaluation. Absence of the ratified clear criteria of evaluation and technology of their application in the research of effectiveness of educational politics is used as a key proof. Special attention is paid to evaluation made by national experts, scientists, specialists of international, governmental and non-governmental establishments and funds.

It is widespread to use the method of frontal study or inspection in practice, which is preceded by self-evaluation of certain activity area. The evaluation process, carried out with the help of social and psychological methods and main terms of psychology and social psychology, is barely used at the local level.

According to the practice conducted, the influence of the abovementioned factors is not the same for different cities and regions. The way how cities and regions accept innovations depends upon personal and psychological characteristics of regional and city elites, as well as the structure of governing in the region or in the city, social, political and economic type of interaction between authoritative persons who carry out development process etc. At the same time, there is a concept of the necessity of the regional education systems development, which requires the evaluation of their current state. This evaluation serves as the basis for determination of priorities and strategies, concentration of efforts and mobilization of local resources for solving education development problems.

The author asserts in conclusion that introduction of new criteria and indexes to evaluate the results of state educational politics, which are compatible with those accepted in the international comparative researches of education, is related first of all to the change of essence of methods in the system of state education administration.

Key words: *state education policy, evaluation, subjects, approaches, practice.*